

Szwecja: „rasistowskie” książki wycofane ze sprzedaży?

Dwie książki szwedzkiego pisarza, Jana Lööfa, mogą zostać wycofane z obiegu, ponieważ uznano, że „w sposób stereotypowy przedstawiają inne kultury”.

„Postawiono mi ultimatum: albo zmienię ilustracje, albo książka nie będzie już publikowana”, powiedział autor gazecie „Dagens Nyheter”.

Jedną z budzących kontrowersje książek to opublikowana w 1996 r. i przetłumaczona na wiele języków „Morfar är sjörövare” („Dziadek jest piratem”). Główne postacie w bajce to m.in. uliczny sprzedawca o imieniu Abdullah oraz zły pirat nazywany Omarem. Pozycja cieszyła się w Szwecji ogromnym sukcesem, do tego stopnia, że w McDonald’s rozdawano jej darmowe egzemplarze.

Druga książka, „Ta fast Fabian” („Złap Fabiana”), wydana w 1997 r, zawiera między innymi zdjęcie osobnika grającego na bongo, noszącego bransolety, spódnicę, pióropusz oraz okulary słoneczne. Reszta jego zespołu nosi zwyczajne ubrania.

Eva Dahlin, rzeczniczka wydawnictwa Bonnier Carlsen, które chce wstrzymać publikację, powiedziała, że interpretacja decyzji jako „ultimatum” jest „niefortunna”. „Chodzi tu o stereotypowe przedstawianie innych kultur, coś, co nie jest aż tak zaskakujące ze względu na kontekst, w jakim obrazki zostały narysowane w danym czasie. A kontekst ten się zmienia. Jeśli spojrzeć na to z perspektywy bliskowschodniej, bulwersować może fakt, że mieszkańcy tego regionu rzadko przedstawiani są w literaturze jako postacie pozytywne”, wyjaśniła Dahlin. Jej zdaniem ważne jest, żeby na zagadnienie

spojrzeć z perspektywy dziecka, które nie zna historycznego kontekstu pozwalającego na zrozumienie ilustracji.

Jan Lööf nie zamierza zmieniać swojej książki. „Mam 76 lat i nie będę zajmował się zmianami. Nie chodzi o pieniądze. Prawdopodobnie nie będę już pisał książek dla dzieci”, wyjaśnił autor. Lööf spotkał się z dużym poparciem w szwedzkich mediach społecznościowych. Zdaniem wielu internautów, cenzorskie zapędy sięgają zbyt daleko.

Szwecja w przeszłości wielokrotnie zmagła się z „kulturalnie niewrażliwą sztuką”. W 2012 wycofano z dystrybucji plakaty reklamujące jeden z filmów dla dzieci. Pojawiły się zarzuty, że przedstawianie postaci z czarnymi, brodatymi twarzami, białymi oczami i przerośniętymi ustami ma rasistowski podtekst.

Bohun, na podst. <http://www.thelocal.se/>